

Průzkum PČS: Vliv vážných životních situací na stabilitu rodiny

Vážná životní situace sníží příjem měsíčně o osm tisíc korun a prověří vztahy s nejbližšími

Praha 25. dubna 2017

Až o osm tisíc korun měsíčně méně – to je nejčastější důsledek vážných životních situací, jako jsou vážné nemoci a úrazy, péče o nemohoucího člena rodiny či smrt partnera. Finanční potíže pak lidé řeší uskromněním se, ale ve velké míře musí sáhnout do naspořených peněz, brát si půjčky či prodávat majetek. V těžkých chvílích se obracejí na někoho o pomoc, většinou na členy rodiny a přátele. Nejčastěji mile překvapují vlastní děti. Vážné životní situace často vedou ke ztrátě zaměstnání a nutnosti hledat nový způsob obživy. Bývají také zatěžkavací zkouškou partnerských a rodinných vztahů – problematické vztahy ji nevydrží a ty harmonické naopak utuží. To jsou výsledky letošního průzkumu agentury Ipsos u lidí, kteří v posledních pěti letech vážnou životní situaci zažili, pro Pojišťovnu České spořitelny.

Vážné životní situace měly vliv na finanční situaci téměř každého dotazovaného. Jako zásadní tento vliv označila více než polovina respondentů. „*Příjem se nejčastěji snížil o 8 000 korun, pro normální fungování scházelo domácnostem 6 500 korun. Rozpočet nejvíce zatěžovaly náklady na bydlení a lékařskou péči, nezanedbatelné však v takové situaci byly i výdaje za jídlo,*“ komentuje výsledky průzkumu Martina Švábová, manažerka výzkumu Pojišťovny České spořitelny. Průzkum probíhal u lidí, kteří se minimálně půl roku léčili z nemoci nebo úrazu, nebo po stejnou minimální dobu o někoho nemohoucího pečovali, nebo jim zemřel partner. „*Nejčastěji byli lidé v pracovní neschopnosti 11 měsíců, celková léčba a rekonvalescence byla však delší, většinou probíhala 17 měsíců. Péče o nemohoucího trvala nejčastěji rok, nejvíce lidí má zkušenost s péčí o onkologické pacienty,*“ přibližuje zkušenosti dotazovaných Martina Švábová. Lidé nejčastěji pečovali o vlastní rodiče, a to sami, jen tři lidé z deseti mají po ruce pečovatele. V jedné třetině případů došlo kvůli zajištění péče k sestěhování. „*Průzkum také ukázal poměrně velké procento lidí, kteří se takto dlouhodobě léčí z vážné nemoci nebo úrazu, v naší populaci je to téměř každý desátý,*“ doplňuje Martina Švábová.

Nejčastější řešení finančních potíží – omezení vlastních tužeb, útrata spoření, příjmy, půjčky nebo prodej majetku

Uskromnit se po vážné situaci musejí všichni. Nemocenská nebo invalidní důchod obvykle nestačí. Největší finanční potíže prožívají lidé s hypotékou. Finanční problémy pak lidé nejčastěji řeší útratou naspořených peněz, různými příjmy, půjčkami nebo prodejem majetku. „*Právě finanční jistění vážných životních situací je hlavním cílem životního pojištění.*

Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group, se specializuje na životní pojištění. Byla založena v roce 1992 a dnes patří mezi největší pojišťovny na českém trhu. Klientům nabízí kvalitní produkty životního pojištění v široké síti poboček České spořitelny a u renomovaných externích partnerů. Pojišťovna České spořitelny má 280 zaměstnanců. Základní kapitál společnosti činí 1,9 miliardy korun a v roce 2015 dosáhlo předepsané pojistné 8,9 miliardy korun. Pojišťovna České spořitelny patří od roku 2008 do silné pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group (VIG), která je předním specialistou na pojištění v Rakousku a ve střední a východní Evropě. Do skupiny VIG patří okolo 50 společností s dlouholetou tradicí a silnými značkami ve 25 zemích. VIG staví na základech 190 let zkušeností v oblasti pojištnictví a s přibližně 24 000 zaměstnanci je jasným lídrem na svých klíčových trzích. Toto skvělé postavení dovoluje naplno čerpat z dlouhodobého potenciálu růstu regionu se 180 miliony obyvatel. Na burze kótovaná VIG je podnikem s největším ratingem v rámci hlavního indexu Vídeňské burzy ATX. Akcie jsou kótovány i na Burze cenných papírů Praha.

Výsledky průzkumu a znalost potřeb lidí v těchto situacích jsou proto důležité pro přípravu našich produktů a služeb,“ říká Petr Procházka, ředitel úseku řízení produktů Pojišťovny České spořitelny. „Pokud si lidé životní pojištění sjednají a později se jim stane úraz nebo vážně onemocní, nahradí jim výpadek příjmu, když kvůli potřebnému léčení dlouhodobě nemohou pracovat. Důležitý je však správný výběr pojistných rizik a dostatečné nastavení výše pojistných částek. V žádné smlouvě by určitě nemělo chybět pojištění vážných nemocí a úrazů, jejich trvalých následků a invalidity,“ doporučuje Petr Procházka.

Pomohou především finance a vlastní děti

Zhruba polovina lidí v těžké situaci požádala někoho o pomoc, převážně členy rodiny a přátele. Nejčastěji žádali o finanční výpomoc. Psychologa nebo psychiatra vyhledala zhruba třetina, téměř čtvrtina užívala antidepresiva. Svou oporou nejčastěji příjemně překvapily vlastní děti. Naopak zklamání přišlo nejčastěji od lékařů, v případě nemocných nebo lidí po úrazu, ale i od zaměstnavatele a někdy také od partnerů. „Člověk samozřejmě očekává, že případná nemoc nebo úraz se rychle vyřeší. Jen obtížně se pak smíruje s realitou dlouhodobé léčby nebo handicapu. Jednou z fází vyrovnávání se se situací je hledání viníka, a tak se lékaři mnohdy stávají logickým ‚hromosvodem‘, když pacienti tradičně připisují své potíže a komplikace pozdní diagnóze nebo nevhodné léčbě. Stejně tak zaměstnavatelé, kteří podle mých zkušeností reagují ve většině případů dobře. Každá firma však potřebuje dobře fungovat a chybějící kolega musí být nahrazen. Poměrně rychle se tak ztrácí vazba na zaměstnavatele. Téma partnerských vztahů vnímám jako nejdůležitější. Ovšem každý vztah je jedinečný. Jak to partner zvládne, nezáleží zdaleka jen na tom, jak má druhého rád. Jde o jeho osobnost, odolnost vůči zátěži, postoje. V neposlední řadě jde i o chování pacientů, kteří se ve fázích svého vyrovnávání se situací někdy začnou chovat vůči partnerovi tak nepříjemně, až ho doslova vyštvou,“ upozorňuje psycholog Tomáš Vašák.

Často je nutná změna zaměstnání

Po vážné životní situaci lidé často přicházejí o práci a hledají nový způsob obživy. Po vyléčení mnohdy nemohou vykonávat svoji původní profesi, a tak hledají alternativní zaměstnání, které je v jejich fyzických silách. Aby nemocní a pečující ušetřili čas, hledají práci co nejbližší svému bydlišti. „Každá změna je obtížná a hledání nového uplatnění je změna velká. Největší riziko hrozí, když se to nedaří hned. Neúspěch začne působit na psychiku a lidé mnohdy začnou propadat smutku a rezignují. Mají pocit, že ztratili svou hodnotu. Snadno pak sklouznou do apatie. Únikem z takové situace může být alkohol, pád do dalších nemocí a somatizací, což celou situaci ještě zhorší,“ říká Tomáš Vašák.

Prověrka rodinných vztahů a nové uspořádání domácnosti

Vážné situace mají vliv na stabilitu rodiny, dochází k narušení vztahů a k novému uspořádání. Průběh má často podobný scénář: Vážná událost spustí pracovní změny, které způsobí finanční problémy. Ty mají vliv na vztahy a vedou ke změnám v chodu domácnosti. Vážná

Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group, se specializuje na životní pojištění. Byla založena v roce 1992 a dnes patří mezi největší pojišťovny na českém trhu. Klientům nabízí kvalitní produkty životního pojištění v široké síti poboček České spořitelny a u renomovaných externích partnerů. Pojišťovna České spořitelny má 280 zaměstnanců. Základní kapitál společnosti činí 1,9 miliardy korun a v roce 2015 dosáhlo předepsané pojistné 8,9 miliardy korun. Pojišťovna České spořitelny patří od roku 2008 do silné pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group (VIG), která je předním specialistou na pojištění v Rakousku a ve střední a východní Evropě. Do skupiny VIG patří okolo 50 společností s dlouholetou tradicí a silnými značkami ve 25 zemích. VIG staví na základech 190 let zkušeností v oblasti pojišťovnictví a s přibližně 24 000 zaměstnanci je jasným lídrem na svých klíčových trzích. Toto skvělé postavení dovoluje naplno čerpat z dlouhodobého potenciálu růstu regionu se 180 miliony obyvatel. Na burze kótovaná VIG je podnikem s největším ratingem v rámci hlavního indexu Vídeňské burzy ATX. Akcie jsou kótovány i na Burze cenných papírů Praha.

situace tak proměňuje role členů domácnosti a dělbu práce v rodině. Postupem času si na novou situaci všichni zvyknou a hůře či lépe se s ní vyrovnávají. „U rodinných vztahů výzkum ukázal následující pravidla: Pokud byly vztahy harmonické a stále ještě před událostí, mají tendenci vydržet a nerozpadnout se, naopak se posílí. Pokud však byly problematické, nevydrží a rozpadají se,“ říká Martina Švábová a doplňuje: „Lidé však mají v oblasti vztahů spíše pozitivní zkušenosti. Zlepšení vztahu s partnerem nebo nalezení nového je častější než rozvody nebo zhoršení partnerského vztahu.“ To potvrzuje i Tomáš Vašák: „Základní vlastností vztahů je posilování soudržnosti v zátěži. Malichernosti, které do té doby rozčilovaly, jdou stranou. Roste schopnost tolerance a zároveň ohrožení jasně ukazuje, jak důležitý pro nás partner je.“ U dlouhodobých nemocí a úrazů s trvalými následky je však nutné hledat novou vztahovou rovnováhu. „Mozek má skvělou vlastnost hledat ve svém okolí příčiny a následky. Bohužel se tato jeho vlastnost mění ve vážných situacích na nevýhodu. Lidé hledají příčiny svého onemocnění nebo důvod úrazu. A bohužel snadno najdou iracionální vysvětlení situace, které může být pro vztah doslova velmi devastující. Například nemocný si zdůvodní, že infarkt dostal proto, že ho někdo (partner) rozčilil, a ne proto, že měl oslabenou cévní stěnu,“ uvádí Tomáš Vašák.

Jak Češi vnímají životní hodnoty?

Výzkum se zaměřil také na životní hodnoty obecné populace a jejich vnímání prostřednictvím pojištění. Kdyby si Češi mohli pojistit cokoliv tak, aby to nikdy neztratili, pojistili by si v životě především zdraví. Poté také povedené a spokojené děti a fungující rodinné vztahy. „Přestože zdraví je něco, čeho si nejvíce vážíme, životní pojištění má sjednané jen polovina populace,“ poukazuje na zajímavé srovnání výsledků průzkumu Petr Procházka. „Evolučně jsme získali schopnost myšlenky na svoji smrtelnost potlačit. Chováme se, jako bychom tu měli být navždy. Teprve s rostoucím věkem se k těmto tématům dostáváme. V mládí se jednoduše tématům ohrožení a budoucích starostí vyhýbáme. Dokonce na to máme lidové rčení. Raději o tom nemluví, nebo to přivoláš. Rozumné je však překonat nepříjemné pocity a zabývat se i možnými životními riziky. To, co nám pomůže správně se rozhodnout, je myslet na důsledky pro ostatní,“ říká Tomáš Vašák.

Malá anketa v ulicích – pro ilustraci vnímání životních hodnot Čechů

Co si lidé nejvíce závidí? A co by si pojistili, aby to nikdy neztratili?

[Video zde](#)

Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group, se specializuje na životní pojištění. Byla založena v roce 1992 a dnes patří mezi největší pojišťovny na českém trhu. Klientům nabízí kvalitní produkty životního pojištění v široké síti poboček České spořitelny a u renomovaných externích partnerů. Pojišťovna České spořitelny má 280 zaměstnanců. Základní kapitál společnosti činí 1,9 miliardy korun a v roce 2015 dosáhlo předepsané pojistné 8,9 miliardy korun. Pojišťovna České spořitelny patří od roku 2008 do silné pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group (VIG), která je předním specialistou na pojištění v Rakousku a ve střední a východní Evropě. Do skupiny VIG patří okolo 50 společností s dlouholetou tradicí a silnými značkami ve 25 zemích. VIG staví na základech 190 let zkušeností v oblasti pojištnictví a s přibližně 24 000 zaměstnanci je jasným lídrem na svých klíčových trzích. Toto skvělé postavení dovoluje naplno čerpat z dlouhodobého potenciálu růstu regionu se 180 miliony obyvatel. Na burze kótovaná VIG je podnikem s největším ratingem v rámci hlavního indexu Vídeňské burzy ATX. Akcie jsou kótovány i na Burze cenných papírů Praha.

Metodika průzkumu

Kvalitativní průzkum:

Datum: leden–únor 2017

Struktura: 6 mini skupinových diskuzí, 4 až 5 respondentů ve skupině

Charakteristika vzorku: Lidé, kteří u sebe či ve své nejbližší domácnosti **zažívají nebo v posledních pěti letech zažili vážnou životní situaci**. Před vznikem vážné životní situace se jednalo o **ekonomicky aktivního člověka**.

Kvantitativní průzkum:

Datum: leden–únor 2017

Metoda sběru dat: CASI on-line dotazování

Cílová skupina a velikost vzorku:

- a) obecná populace ČR (N = 1 000) 18–65 let ekonomicky aktivní
- b) lidé, kteří řešili v posledních pěti letech vážný úraz/nemoc a léčili se min. 6 měsíců (N = 186)
- c) lidé, kteří se min. 6. měsíců starali o bezmocného blízkého, který vyžadoval soustavnou péči (N = 144)
- d) lidé, kterým v posledních pěti letech zemřel partner/ka nebo manžel/ka (N = 100)

Pro další informace prosím kontaktujte:

Jana Náchodská

tisková mluvčí

Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group

tel.: +420 466 051 730

mobil: +420 733 143 413

e-mail: jnachodska@pojistovnacs.cz

Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group, se specializuje na životní pojištění. Byla založena v roce 1992 a dnes patří mezi největší pojišťovny na českém trhu. Klientům nabízí kvalitní produkty životního pojištění v široké síti poboček České spořitelny a u renomovaných externích partnerů. Pojišťovna České spořitelny má 280 zaměstnanců. Základní kapitál společnosti činí 1,9 miliardy korun a v roce 2015 dosáhlo předepsané pojistné 8,9 miliardy korun. Pojišťovna České spořitelny patří od roku 2008 do silné pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group (VIG), která je předním specialistou na pojištění v Rakousku a ve střední a východní Evropě. Do skupiny VIG patří okolo 50 společností s dlouholetou tradicí a silnými značkami ve 25 zemích. VIG staví na základech 190 let zkušeností v oblasti pojištnictví a s přibližně 24 000 zaměstnanci je jasným lídrem na svých klíčových trzích. Toto skvělé postavení dovoluje naplno čerpat z dlouhodobého potenciálu růstu regionu se 180 miliony obyvatel. Na burze kótovaná VIG je podnikem s největším ratingem v rámci hlavního indexu Vídeňské burzy ATX. Akcie jsou kótovány i na Burze cenných papírů Praha.